

MIR

Glasilno koroških Slovencev

Izhaja
vsak četrtek (po potrebi
tudi večkrat) z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in po-
šiljajo uredništvu lista „Mir“
v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 11. do 12. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure
popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni
strani lista napišejo, druga stran
naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.
Dopisom je treba za odgovor
priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne
sprejmejo.

Leto XXXVIII.

Celovec, 31. januarja 1919.

Št. 5

Našemu narodu — pravo omiko in prosveto.

Ono, po čemer so hrepeneli milijoni naših sre več ko tisočletje, se je zdaj uresničilo: imamo svojo svobodno, neodvisno, demokratično državo, imamo veliko Jugoslavijo. Težek je bil boj za njo, nismo je dobili brez žrtve. Zato nam je pa tudi nad vse ljuba in draga.

Izpolnila se je velika oporoka, ki nam jo je zapustil veleumni dr. Krek. On bi zdaj gotovo ne miroval, temveč bi bil šel nemudoma dalje na delo. Da bi bili vredni imena svobodnih državljanov, bi se bil posvetil z vso vnemo skrbi za pravo kulturno in gospodarsko osamosvojitve našega naroda. Vendar našega Mojzesa ni več! Smo pa še mi, da izvršimo njegove načrte.

Dr. Krek je pričetnik krščanskosocialnega dela na Slovenskem, zanesel pa ga je tudi med brate na jug. Njegova ustanova je Krščanskosocialna Zveza v Ljubljani, ki ima veliko članic po jugoslovanskem ozemlju.

Krščanskosocialna Zveza je zdaj na tem, da vstane po težkem vojnem času k novemu življenju, da nadaljuje delo tam, kjer jo je bil prekinil svetovni požar, obenem pa, da izpopolni vse, kar bi bilo nedostopnega v njej, in se preustroji, kakor zahtevata tok in potreba časa; kajti gotovo je, da ne smemo podcenjevati duševnega stremjenja, ki spada k bistvu vsakega družabnega razvoja, nasproti materielnim interesom. Mi smo neposredno pred časom, ko bo šlo za velikopotezno kulturno politiko in gorje onim, ki bodo nepripravljeni. Vzporedno z zunanjo enotnostjo naroda, ki smo jo dosegli, moramo utemeljevati in utrjevati vedno globlje tudi dobrino notranje narodove edinosti in družabne izobrazbe na preizkušnih, pravih načelih. Vsak naš človek mora postati sodelujoč član človeške družbe, in sicer po zmožnostih, ki jih je sprejel od Boga. Skrbeti mora, da se ne zamudi in ne prezira nikdar in nikjer duha časa, dokler je ta v skladu in soglasju s krščanskimi načeli in z onimi Krekovimi besedami: Kar je v kaki ideji dobrega, je naše, katoliško! Le tako bo zajamčen prenovljeni Zvezi že v programu samem tudi njen obstoj, uspeh in napredek, in kar se še ne sme pozabiti: ugled in vpoštovanje v javnosti. Vsak neutemeljen konservativizem in vsako neumevanje časa pa bi bilo Zvezi samo v kvar, istotako vsako pretiravanje.

Socialna Zveza stopa torej poživljena na noge in se bo izpopolnjevala tekom časa kar najbolj vsestranski. Njej gre za načela krščanske socialne demokracije, ki jih bo oznanjala vedno in povsod, za ona krščanske kulturne izobrazbe. Na polju teh načel je mogoče kar najširše in najraznovrstnejše delovanje in gibanje, z nobeno vedo in znanostjo niso v nesoglasju, z naravo in z vsem stvarstvom so v skladu. Vsakemu pripuščajemo in omogočujemo najpopolnejši razvoj individualnosti, nikjer se ne more priti z njimi v upravičen spor; zakaj če bi se to godilo, bi bila načela zmotna in nevedna, da se za nje borimo. Da pa še mnogi tega ne pripoznajo, temu niso kriva naša načela, temveč to, da jih nejasno spoznajo. Mi pa vemo, kdo je porok za nje: sam Bog nas je prišel osebno na zemljo o tem poučit, zato verujemo v resnico, in ta je — katoliško načelo! Če pa nekateri izmed naših vseeno ne ravnajo tako, so to le suhe vejice na bujnozelenem drevesu. Njihova razumna jasnost je še premajhna, da bi to spoznala, stopili so v omejen krog, zapletli so se v mreže mračnega duha. Te suhe vejice pa bodo polomljene in v ogenj vržene, v kolikor ne odpadejo same.

V očigled časa, ki gotovo ni več daleč pred nami, pozivljamo vse članice Krščanskosocialne Zveze, vsa prosvetna in bralna društva, mladeniške in deklishe zveze, Orle, abstinence itd., da

začnejo iznova z načelnim delom, da se poživijo vse, kar je malo da ne zamrlo, in kjer je treba, pokliče čisto iznova k življenju. Začnite, kakor morete, samo da začnete, začeti pa morate! Ne odlašajte, čas beži, življenje naših dni je hitro! Ne pozabite, da zahtevajo vse današnje naprave in zadeve, kakor so: živo politično življenje, tehnika, industrija, znanost, leposlovje, obrazovalna umetnost, šolski pouk, vpliv časopisja itd. vedne čuječnosti in samopopolnitve, ki se mora na njih delati vedno, če hočemo, da videmo nevarnosti: da obnemoremo na najnižji stopnji družbe. Tega pa gotovo nočemo, zato moramo pridno delati, veliko delati in vztrajno delati!

Osrednja Socialna Zveza v Ljubljani ustanavlja svojo osrednjo pisarno z nalašč za to določenim možem na čelu. Na njo se boste mogli obračati v vseh zadevah in vedno vam bode postreženo. Tja boste pošiljali vse svoje želje in zahteve, obenem pa tudi primerne načrte, da bo skupno delo bolj uspevalo. Čim bolj skupno bo naše delo, tem lepši bodo uspehi! Prosimo pa, da izprva nekoliko potrpite, dokler se vse ne uredi, saj to bo trajalo prav malo časa. O vseh nadaljnjih korakih boste potom časopisja ali celo zasebno obveščeni pravočasno in iste uslužnosti pričakuje tudi Osrednja pisarna od vas.

Važno bi bilo tudi to-le: da nam naznanite začasno stanje društva in odbor, ki mu načeluje, če ste poživili društvo nanovo, kdaj in kako, ali če ste ga ustanovili iznova, če še ne, kdaj mislite to storiti; kakšne želje in nasvete ima odbor, kakšne imajo člani in v čem potrebuje ljudstvo predvsem največ pouka. Vse svoje dopise pa naslovite na naslov: Osrednja pisarna Slovenske Krščanskosocialne Zveze, Ljubljana, Ljudski dom.

Jugoslovani, Jugoslovanke, na delo, začnimo!
Za Osrednjo pisarno S. K. S. Z.: Za tajništvo S. K. S. Z.:
Jože Stabèj. A. Komlanec.

Politični pregled.

Nova vlada za Slovenijo.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča: Demisija Narodne vlade sprejeta; dne 24. januarja popoldne tik pred sejo Narodne vlade je dobil poverjenik dr. Brejc nastopno brzojavko: „Predsednik deželne vlade dr. Janko Brejc, Ljubljana. Njegovo Visočanstvo prestolonaslednik regent Aleksander je s svojim včerajšnjim ukazom odvezal doseďanjega predsednika Narodne vlade za Slovenijo Josipa Pogačnika njegove dolžnosti ter je imenoval Vas za predsednika, dr. Gregorja Žerjava pa za podpredsednika nove deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani. Z istočasnim ukazom so odvezani svojih dolžnosti: Poverjenik za prehrano dr. Tavčar, poverjenik za trgovino in industrijo dr. Triller, poverjenik za narodno obrambo dr. Lovro Pogačnik, poverjenik za javna dela inž. Remec, poverjenik za promet dr. Pestotnik, poverjenik za finance dr. Kukovec, poverjenik za socialno skrbstvo Anton Kristan, ker njihovi resorti pripadajo pod neposredno kompetenco resortnih ministrov. Vabim Vas in dr. Žerjava v Beograd, da stavita predloge radi eventualne izpremembe za štiri poverjeniška mesta, ki ostanejo še nadalje. Minister za notranje stvari Pribičević.“

Vprašanje naših meja.

Pariz, 25. januarja. Po informacijah na dobro poučenem mestu je stopilo vprašanje naših meja v aktuelen štadij. Naša delegacija postopa v vseh vprašanjih enotno in složno kot en mož. Naša javnost je lahko prepričana, da so vsi naši delegati enega mišljenja in da jih vodi samo ena misel, da izvojujejo vsem našim narodnim zahtevam priznanje in uresničenje.

Iz Maribora

se poroča, da so Nemci hoteli priti do ameriške komisije v mestni hiši. Bilo jih je več tisoč, ki so hoteli baje Amerikance „pozdraviti“. Krivda zadene v prvi vrsti politične voditelje, ki v tako kritičnih dneh sklicujejo ljudske množice k „pozdravu“ ali k upor, kdo to ve? Ali kdo ima ljudstvo tako v oblasti, da more jamčiti, da iz pozdrava ne bo nastal upor? Neki Slovenec je zašel med množico, pa je — potegnil samokres. Nemci so ga hoteli tirati k straži, ali pa morebiti tudi le „pozdraviti“, in pri tem je dobil nekatere sunke. Nato je nastopila straža iz mestne hiše ter je pričela brzo streljati najprej v zrak, potem med ljudi. Po poročilu okrajnega glavarstva je baje sedem mrličev.

Vse te dogodke Slovenci na Koroškem kar najostreje obsojamo in obžalujemo. Ne vemo, zadene li stražo ali poveljstvo straže krivda, naj se stvar strogo preišče in pravično razsodi, ali vladati mora postava in ne surova sila! Obžalujemo vsako nedolžno kri, katera se po vojski še preliva, nedolžno slovensko in tudi nedolžno nemško kri. Meja med nami in Nemci se bo napravila v mirovnih pogojih, sosedje pa si bomo še pozneje ostali. Nam Slovincem na Koroškem se zdi, da še nikjer ni črno na belem zapisano, da pridemo vsi še k Jugoslaviji. Vsaj do zdaj bi bilo na Koroškem lahko marsikaj izostalo; Nemci so se proti nam zdražili kakor sršeni, katerih se ne moremo ogniti. Najvzornější naši duhovniki in gospodarji so zbežali iz dežele in kolnejo danes povzročitelje teh nezdod. Kaj bo iz tega? tako se povprašujemo. Na vsak način hoče ljudstvo miru, da pride k delu. Pomlad prihaja, kaj, če ne bomo mogli sejati? Število nemških brambovcv in Slovencev med njimi raste od dne do dne. Kaj, če vlada izgubi nad njimi vso oblast, pa začnejo pleniti po slovenskih občinah? Kdo nas hoče potem in more braniti? Zato hočemo pogajanj in ne klanja, hočemo dela in kruha, siti pa smo vojske in lakote!

Država SHS naj zahteva kolonije.

„Jugoslavenski Ekonomista“ priobčnjuje članek, v katerem se zavzema za to, da bi naši delegati na mirovni konferenci zahtevali, da se naši državi priznajo kolonije. List utemeljuje svojo zahtevo takole: „V naši državi leže veliki mrtvi kapitali. In čim postanejo ti kapitali latentni, bo naša država postala trgovinski emprij prv vrste, ki bo moral zahtevati ventil na vse strani, da regulira normalni razvoj in napredek naše države. Kasnejša zahteva glede kolonij bi nas mogla predstavljati kot imperijaliste, dočim lahko danes tudi to vprašanje uspešno uredimo z ozirom na bodočnost naše države.“

Srbi o Slovincih.

Belgrad, 24. jan. (Lj. kor. ur.) V današnjem uvodnem članku podaja „Samouprava“ to-le značilnost Slovencev: Slovenec je blage in mirne naravi, krotak ko jagnje, marljiv kakor čebela, vztrajen v delu, pošten in iskren, odkritosrčen, nagnjen k idealiziranju in misticizmu. Slovenec je poln humorja, ljubi družbo, a jo izbira in je skoz in skoz moralen. Pesem je Slovincu priljubljena spremljevalka v življenju. Slovenci so pobožen narod, toda fanatiki niso. Svoje duhovništvo Slovenci jako cenijo in spoštujejo, ker je bilo vsekdar narodno in ker je z narodom delilo žalost in radost. Ljubezen do prirode je značilna lastnost Slovencev: Obožavajo in veličajo jo pesmi.

Razporoka zavrnjena.

Dne 25. jan. je začasni državni zbor na Dunaju zavrnil od prostomislecev: socialnih demokratov in nemških demokratov nameravani postavni predlog, ki bi naj ljudem omogočil v nekaterih slučajih razporoko. Dunaj sicer za

nas ne dela več postav, a ko pri sosedu gori, treba je posebne pozornosti, da veter isker ne bo nosil na naše domove. Boljševištvu se je razvnelo v Rusiji in hudo se zanaša zdaj proti zapadu, pazimo, da tako ne bo še z razporoko. Z 62 glasovi so krščanske stranke zmagale proti 52 glasovom svobodomislecev. Zakon je eden zakramentov sv. katoliške cerkve in sicer zakrament, ki ga čisto posebno vpoštevajo javno življenje, ki ga vpoštevajo državno in deželno zakonodajstvo. Po današnjem pojmovanju so na pr. pred javnostjo častivredni židje in kristjani, za vse velja enaka postava, ali so krščeni ali ne. A po našem jasnem prepričanju sta mož in žena častivredna le, če je njuno zvezo posvetil zakrament sv. zakona in postava pripoznava gotove pravice le zakonskim, ne pa drugim otrokom. Zglašajo se že dolga leta sem ljudje, ki nočejo zakona kot zakramenta pripoznati. Zakonska zveza naj bi bila le svoje vrste pogodba, ki jo skleneta mož in žena, ne pa neka dolžnost, katera je višja od človeške volje, v kateri človeška volja ne more razpolagati. Človek lahko razpolaga s svojo lastjo, s svojim življenjem pa ne, če noče postati samomorilec, tudi z življenjem bližnjega ne. Neka tako nedotakljiva sveta stvar je zakrament zakona. „Kar je Bog združil, naj človek ne razdružuje. Kdor svojo ženo odslovi pa drugo vzame, prešuštuje.“ (Mat. 19, 9.) Iz teh besedi sledi, da se zakonska zveza, ako je le pravilno izvedena in so dani potrebni predpogoji, za katoličana nikdar in nikoli ne more razrušiti.

V vsem pa, kar nas uči sv. vera, je neka čudna modrost. Ako človek te modrosti ne posluša pa hoče hoditi po lastni nespameti po drugih potih, bo neizogibno zabredel v nesrečo. V svoji okrožnici z dne 10. febr. 1880 uči veliki papež Leon XIII.: „Ne da se povedati, kako hude posledice mora imeti razdiranje zakona. Zakonska si nista več naklonjena, kakor popred, nezvestoba prihaja vabljivejša nego je bila sicer, kdo bo branil in učil deco, ko skupno domače življenje preneha, razdor se vrže v družino, žena izgubi svojo častitljivost in je obsojena, biti potisnjena iz hiše potem, ko je dolga leta služila možu. Nobena stvar družini in državi ni tako pogubna, kakor npravno propadanje, zato je jasno, da je razporoka v najvišji meri pogubna družini in državi. Zgodovina nam izpričuje, da se zakoni ločijo le pri izprijenih narodih in da razporoka odpre vrata še večji izprijenosti.“

Tako je učil veliki Leon XIII., tako so učili papeži vsi, tako tudi vsi blagi in pošteni državniki. Narava nam kaže v živalskem življenju stotisočkrat, kako po naravnem nagonu skrbi vse za mladiče; tudi v človeku je ta naravni nagon. Kdor je tako izprijen, da ga več nima, naj bi sploh ne smel sklepati nobenega zakona. A naši svobodomisleci potepuhu in podležu dovoljujejo, ko je spravil v nesrečo eno žensko, da jih pogubi še deset.

Ako se v zgodovini, ali kdaj v naših dneh čuje kje o razporoki v katoliški cerkvi, to ni nobena razporoka. Pri sklepanju zakona se zahteva cela vrsta pogojev, cerkvene in svetne postave stavijo zakoncem razdirajoče zapreke. Ako je bila pri sklepanju taka ovira, se ni sklenil noben zakon in zakonsko sodišče ima le spoznati, ta zakon ni obstal, ljudje naj gredo narazen, ali pa naj zakon pravilno sklenejo. Za zdaj je torej v Nemški Avstriji gonja zoper zakon končana, a prišla bo zopet na dan, kakor se na bolnem telesu odpirajo novi tvorci, ko se je prvi stari tvor že posušil in je navidez vse zacelilo.

Italijani se morajo umakniti iz Reke in iz Istre.

Reka, 27. jan. Češko-slovaški dopisni urad poroča: Včeraj je dobil francoski general brzojavko, da morajo Italijani vse vojaštvo razun dveh bataljonov iz Reke odstraniti. Poveljstvo čez mesto prevzame mednarodna komisija, sestojeca iz poveljnikov vseh antantinih čet, ki se sedaj nahajajo na Reki. Tudi se govori po mestu, da se bodo morali Italijani tudi v Istri približno 40 kilometrov za sedanjo črto umakniti.

Angleži proti italijanskim aspiracijam.

Angleško časopisje beleži Bissolatijev razgovor z dopisnikom „Morning Post“ z velikim zadovoljstvom. Pa ne samo naši stari prijatelji na Angležkem kakor Steed, Evans, Watson, javljajo se tudi nova imena, novi boritelji za pravičnost. Stari Hyudman, eden izmed osovrateljev angleškega socializma, piše v „Morning Post“, da se politika pripojitve Dalmacije Italiji nikakor ne strinja z Wilsonovimi načeli in z idealnimi cilji te vojne. Poziva italijanski narod, da se zbere okrog Bissolatija in mu pomaga, da reši državo od fatalnega pogrška. Daere Fox piše, da razlogi čisto stra-

tegičnega značaja ne smejo zavesti italijanskih državljanov na kriva pota. (Tisto povdarjanje strategične potrebe je pri Italijanih samo pretveza, da bi mogli anektirati tuje ozemlje. Bissolatij je v Milanu v svojem govoru zavrgel „strategične potrebe“ in jih osmešil.)

Italija pred meščansko vojno.

Splitska „Nova Doba“ piše: Kdor je sledil italijanskemu časopisju zadnjega časa, je moral priti do prepričanja, da se nahaja Italija tik pred meščansko vojno. Nacionalisti so s svojo gledališko propagando, ki vedno sigurno učinkuje na mase italijanskega naroda, spravili do paroksizma del meščanstva, v prvi vrsti dijaško omladino, ki vodi agitacijo za aneksijo Dalmacije. Proti njim stoji demokratija, ki slede Bissolatiju. Njihove vrste so številnejše vsak dan. Od agitacijskega odbora „Per la Dalmazia“ odpadajo vsak dan imena italijanskih poslancev in časnikarjev, ki sedaj pričenjajo razumevati, čemu se izpostavlja Italija z nacionalistično politiko, pa se umikajo s pol poti. Demokratska struja je močna zlasti v severni Italiji. Poročali smo o konferencah Canepe v Florenci in G. Ferrara v Torinu. Prišlo je še drugi. Ta ljuti notranji spor je že stopil na ulico, kjer prihaja do medsebojnih spopadov z redarstvom. Italijo čaka težka notranja kriza, polna neprijetnih slutenj. Kaj mislijo socialisti? Molčijo tajinstveno. Njihov molk je poln pretnje. „Lenin e in agguato dovunque“ (Lenin preži povsodi iz zasede), tako je pisala te dni „L' Idea Democratica“. Socialisti sigurno čakajo, da se strasti še bolj razpalijo, da se začne močnejše ribanje med krščanskimi strankami, naj eventualnost nove vojne dobi konkretnije oblike, potem stopijo oni v areno, da izpolnijo stare svoje sanje, da zrušijo monarhijo in iz Italije napravijo socialistično republiko. Italiji se bližajo težki dnevi. To bodo plodovi brezvestne nasilne politike, v času, ko je vsa prosvetljena demokracija pozdravila propad pruskega militarizma kot končni obračun sveta s politiko nasilja in zasužnjevanja. Neki dan smo rekli, da Italija pleše na ostrini noža. Z rešitvijo ministrske krize, kakor se je izvršila, ostrina noža ni otopljena.

Proti oderuštvi.

Praga, 24. jan. „Narodni Listy“ poročajo, da je dr. Rašin izdal ukaz, s katerim se mora za izvoz določeno blago prodajati po dnevnih cenah, določenih od vlade, in v veljavi frankov.

Portugalska.

Na Portugalskem je izbruhnila revolucija, ki ima namen, strmoglaviti republiko in zopet upostaviti monarhijo. Prišlo je do krvavih bojev. Bivši kralj je izjavil, da on ni v zvezi z revolucijo. Kot zadnja poročila naznanjajo, je revolucija večinoma končana ter je v Lizboni in drugih mestih upostavljena zopet republikanska vlada.

Boljševiški sistem propadel.

Berlin, 24. jan. „Times“ poročajo iz Helzingforsa: Iz Petrograda so dospeli izvodki iz govorov, ki sta jih imela Ljenin in Trockij v centralnem sovjetu v Moskvi. Ti govori kažejo, da se bodo boljševiki kmalu podali, ali pa so le nova zvijača, da bi premotili svet. Ljenin in Trockij priznavata, da je boljševiški gospodarski sistem humanizma propadel.

Kako so v Borovljah ropali.

Neverjetno je, kako so v Borovljah ropali in kradli. Še predno so se Jugoslovani umaknili in prišli Nemci, so si razdelili hiše, kam bodo šli ropati. Ko je v sredo dopoldne, 8. jan. vdrlo v Borovlje nemško vojaštvo, na pol divje, ker so ga prej na Dobrovi upijani, tedaj gorje vsem Slovincem, ki se niso sramovali, ki se zavedajo svojega jugoslovanskega pokolenja! Do nebes doneči heil-klici po ropu koprneče množice so zaorili na trgu. Množica je bila skrajno nahujskana, fanatizirana, drhteča po ropu in krvi in je komaj čakala, da izlije nad Jugoslovani svoj srd v dejanjih nasilja, ropa in poboja. Vdrli so v hiše pri puškarnju Borovniku, urarju Lečniku, trgovcu Renkotu itd. in začeli pleniti, razbijati, groziti, pretepavati, zapirati. Gorje jim, če bi ne bili že prej ušli, nekatere bi bili na mestu ubili.

Oskrunili so cerkev, vrgli so v njo ročne granate, vidijo se še luknje v tleh in na stropu, pokradli so sveče, nekonskrirane hostije pa, kot se govori, razmetali in opljuvali. V cerkev so zvlačili vojni plen. V zvonik so postavili strojne puške.

In vojaštvo? Zakaj ni vzdržalo reda in zadržalo plenitve? Kako, ko je samo ropalo! Mesto bi branilo napadene, je podpiralo plenilce. Pred župniščem na pr. so postavili stražo, zakaj?

Da bi zabranili rop? Kaj še! Da kuharica ni smela v hišo, da so lahko nemoteno, brez prič ropali in plenili! Kuharico so hoteli ubiti, grozili so ji z ročno granato in puškinim kopitom.

In potem so začeli. Vlomili, razbili so vrata, odprli skrinje in omare. Svoj rop prvega dne ali prvih dni so spopolnili v noči od 20. do 21. t. m. In zdaj je hiša do dobra oplenjena. Vse iz omar, skrinj, miznic, predalov so zmetali po tleh, da jim ničesar ni ušlo. Kar je bilo za nje, so odnesli, drugo so pohodili, pomazali, pomandrali. Pokradli so vsa živila, da ni ostalo niti za enkrat skuhati. Odnesli so vso obleko, samo kaj raztrganega so pustili. Vzeli so vso obutev, eden se je kar v župnišču preobul in pustil na mestu svoje raztrgane čevlje. Pokradli so vse nogavice, perilo, posteljno perilo, žepne robce, namizno orodje, pisalno orodje, pisemski papir, vizitke, termometre, krtače za obleko, palice, denar, vrednostne papirje, celo nekatere važne, a za njih brezpomembne listine, spričevala, žepne ure, daljnogleda, klešče, nože, škarje, niti, kape, biret, britve in pripravo za britje, milo, sveče, vžigalice itd. itd. Iz cilindrov so iztrgali podlago. Pustili so samo knjige in klobuke, seveda vse povaljane, pohojene in pomazane. Teh prič svojega razbojništva in ropanja bi si menda le ne upali nositi na svojih glavah, zato so jih pustili.

G. župniku Tranku so pokončali vse buče in vzeli strd, kar je je bilo. Ropali so vsevprek, brez izbire in razločka gospodu župniku, kaplanu, katehetu, prejšnjemu kaplanu, ki je imel svoje reči še v župnišču spravljene. Jeseni je prišlo nekaj oficirjev s fronte, doma s Češkega in Bosne. Shranili so svoje kovčge v župnišču, da bi jih, kadar bi bilo mogoče, poslali za njimi. Tudi tem so vse uropali in pokradli. Pokradli so tudi kuharici. To je socializem, kaj, da se celo revnemu človeku, ki se je celo življenje trudil in delal, pokrade in uropa, kar si je s trudom in skrbjo prihranil in prištedil! Sramota vam, sramota ob tolikem roparstvu in razbojništvu! Do dna duše naj vam gori vse krivično, naropano blago, dokler ga ne povrnete. Ali ti ljudje nimajo nobene časti, nobene vesti? Pokazali so, kakšni so. Druge so slekli in oplenili, pri tem so slekli sami sebe, pokazali svojo notranjost, pokazali, da ne poznajo nobene kulture!

In sedaj? Vojaški oblasti in orožnikom bi ne bilo težko izslediti roparje. Vsaj nekatere. Ko jih bodo nekaj imeli, bodo dobili tudi druge. Saj je bila straža pri vratih, torej vedo, kdo je prišel v hišo. In če so straže, vojaki sami kradli, in to se je zgodilo, jih tudi lahko dobijo. Dovolj imajo sledov in znamenj, da najdejo in primejo krivce. Eden izmed vojakov, ki so pred nekaj dnevi ponoči hoteli vdreti v hišo, a se je oglasil z okna g. pater kapucin, je znan po imenu. Znan je tisti, ki je jezdil javno po trgu z ukradenim biretom na glavi. Zakaj ga ne primejo? Ženske so se hvalile, kako dober je bil farovski cukar. Zakaj jih ne primejo? Takih in enakih znakov je dovolj, zakaj ne začnejo poizvedovati, zakaj ne primejo tistih, ki so po pravici na suma? Zdi se, kakor da bi bilo pristojnim oblastim samim ljubše, če ne najdejo krivcev. Potem so sami sokrivi, če ne primejo roparjev in plenilcev. Ni res, da bi jih zato ne mogli najti, ker so vsevprek ropali. Dolžnost oblasti je, da roparje izsledijo, jih kaznujejo in prisilijo, da vrnejo ukradeni blago. Izgovarjajo se, da so tudi „Kranjci“ (slovenski vojaki) kradli. Naj se ugotovi, če je to res. A ker niti svojega niso mogli vzeti s seboj in so pustili vse svoje zaloge moke, špeha, cigarete itd., kar si je potem prebivalstvo prilastilo, ko niti topov in municije in niti konjske oprave niso mogli odnesti s seboj, skoro gotovo tudi Borovčičem niso kradli in ukradenega odnašali s seboj. Da bi raje vse svoje pustili, da odnesejo nekaj spominov na Borovlje, to naj verjame, kdor more. Naj iščejo oblasti krivce tam, kjer so, drugače so same sokrivi in sodeležne ropanja in plenitve.

Dnevne vesti.

Prijave kronskih terjatev v inozemstvu. Z žigosanjem bankovcev započeto akcijo nadaljuje kr. ministrstvo v Belgradu s popisom kronskih terjatev v inozemstvu. Vsak, kdor ima v inozemstvu kaj v kronah terjati, naj svojo terjatev sigurno prijavi do 5. februarja 1919 poverjeništvu za finance v Ljubljani. Več pove na drugem mestu tega lista objavljeni „Javni poziv“. Kdor hoče varovati svojo korist, naj ne zamudi postavnega roka.

Vsem javnim in zasebnim učiteljskim svetom, vsem mestnim in okrajnim šolskim svetom v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani. Na podlagi ukaza poverjeništvu Narodne vlade SHS za uk in bogočastje v Ljub-

ljani z dne 20. nov. 1918, št. 8608, odreja višji šolski svet glede nemščine kot drugega jezika na ljudskih in meščanskih šolah ter glede slovenščine kot obligatnega predmeta za prehodno dobo sledeče: Nemščina se kot obvezen predmet iz vseh ljudskih in meščanskih šol v celem območju Narodne vlade SHS v Ljubljani takoj odpravi. Dovolj se kot neobvezen predmet na 4. uro in večrazrednih ljudskih ter na meščanskih šolah in sicer v smislu izvršilnega predpisa k § 12. dok. šol. in u. r., če to želijo starši in se za tak pouk oglasi v razredu vsaj 15 otrok. Ako se oglasi v kakem razredu manj kot 15 otrok, je le-ta priklopiti bližnjemu nižjemu ali višjemu razredu. Pouk se vrši od 3. šolskega leta dalje po 3 ure na teden v vsakem razredu, po drugem obligatnem šolskem pouku in šteje k dolžnostnemu penzumu pristojnega razrednika. Ako se z urami neobveznega nemškega pouka prekorači obvezna učna dolžnost učiteljeva, se nadure postavno nagradé. V obmejnih krajih bivše Koroške in Spodnje Štajerske se vrši ta pouk na isti način tudi na vseh nižje organiziranih šolah. Namesto nemščine, ki odpade kot obligatni predmet, dobe: a) na štirirazrednicah: v 3. razredu: slovenski učni jezik s posebnim ozirom na spisovni pouk à 4 ure, računstvo à 2 uri in realije à 2 uri več na teden; v 4. razredu: slovenski učni jezik à 3 ure, računstvo à 2 uri in realije à 2 uri več na teden. b) na pet in osemrazrednicah: v 3. razredu: slovenski učni jezik à 3 ure, računstvo à 2 uri in realije à 2 uri več na teden; v ostalih razredih: slovenščina à 3 ure, računstvo à 1 uro in realije à 1 uro več na teden. c) na šest in sedemrazrednicah: v 3. in 4. razredu: slovenščina à 3 ure, računstvo à 2 uri in realije à 2 uri več na teden; v ostalih razredih: slovenščina à 3 ure, računstvo à 1 uro in realije à 1 uro več na teden. Eventuelno se tako pridobljene ure za slovenščino lahko že zdaj deloma porabijo v to, da se večji otroci vsaj nekaj malega seznanijo s srbohrvaščino. Glede slovenščine na manjšinskih šolah pa velja: Slovenščina naj se poučuje na manjšinskih šolah kot obvezen predmet in sicer: a) na eno-, dvo- in trirazrednicah od 3. šolskega leta dalje na račun učnega jezika in pomnoživi štrevilo jezikovnih ur za 2 na teden, — po 7 tedenskih ur v vseh letnikih; b) na štiri- in večrazrednih šolah od 3. razreda dalje v isti izmeri, v kateri se je doslej poučevala nemščina kot obligatni predmet. Ta odredba naj se začne takoj izvrševati. Učiteljišče (mestni — okrajni šolski svet) naj obvesti o njej nemudoma vse podrejene krajne šolske svete in šolska vodstva.

Posestnikom konj. Na evidenčni urad za konje prihajajo prošnje, naj bi komisije za končno ureditev konjskih razmer kmalu pričele delovati. Navajajo se različni vzroki: posestniki bi radi vedeli, ali ostanejo konji v njih lasti. Potem, koliko bo treba plačati, drugim zopet zmanjkuje krme in bi radi konje oddali itd. Evidenčni urad si je sam v svesti velike važnosti in nujnosti teh komisij, in bode vse interese, posebno poljedelske, po možnosti upošteval. Opozarja pa, da se komisije ne morejo začeti, dokler vsa županstva ne pošljejo seznamov za klasifikacijo konj. Zatorej se županstva, katera tega še niso izvršila, naprosijo, naj takoj in direktno odpošljejo izpolnjene tiskovine na evidenco konj, Zvezdarska ulica 1, Ljubljana. Tiste, kateremu zmanjkuje krme, se pozarja na razglas v uradnem listu št. 29 z dne 31. dec. 1918.

Slovenskim topničarjem! Razširile so se govornice, da se je pri topniškem polku št. 128 raztrosila in pogubila vsa civilna obleka, ki jo je bilo oddalo moštvo pri mobilizaciji ali prej v hrambo. Povedano bodi torej vsem gori mislečim, da se je res sicer nekaj oblek med selitvijo iz Ljubljane v Celovec, Dunajsko Novomesto in Maribor porazgubilo, vendar so vsi tozadavni zapiski v redu in bode vsak, ki je oddal obleko v hrambo, dobil ali svojo ali enakovredno tujo obleko. Slično velja tudi za pripadnike razlišlega se topniškega polka št. 106, kar je prevzel topniški polk št. 128 v oskrbo. Pozivljajo se s tem vsi interesentje, da nemudoma ali pišejo po svojo obleko, ali pa osebno pridejo po njo v mariborsko topniško vojašnico. Obleke se bodo pošiljale tudi sorodnikom, ako le teh prošnjo potrdijo pristojna županstva. V pismenih prošnjah se naj navede: šarža, ime, naborni letnik in rojstno leto imetnika obleke. Topniško poveljstvo SHS v Mariboru.

Rikarjavas. (Prekinjeni železniški promet.) Ljudstvo je vse naokrog že več ko nevoljno, da je železniški promet že tako dolgo prekinjen, in to brez pravega razloga. Ako železnica iz Maribora more voziti v Gradec, zakaj se jo ovira, da tu ne more v Celovec? Zato smo se razveselili pametnegasklepa v Gradcu, da se

železniški promet naj takoj zopet upostavi. Določeno je bilo, da vlak dne 25. naj zopet vozi. Ko so pa železniški delavci došli zopet v Grabštanj, nemška posadka o naročilu oz. dovoljenju ni imela nobenega obvestila, in ravno tako ni imela slovenska posadka na tej strani Drave nobenega naročila. Tako so železniški delavci zopet odšli in kakor miši v pasti tičimo mi tu, drugi pa tam. Mi ne moremo v bližnji Celovec, kjer smo bili vedno navajeni kupovati, kar potrebujemo, naši sinovi in bratje pa ne morejo iz Celovca k nam, ločeni smo kakor Lazar v Abrahamovem krilu od zapravljenca v peklju. Vse vkup se nam ne zdi več smešno, marveč že neumno in upamo, da kmalu izvedete obe vladi, kar ste v Gradcu obečali.

Velikovec. Razdelimo nepotrebna velika posestva! Z velikim zanimanjem čujemo iz mlade Jugoslavije poročila, da se bodo delila v novi državi nepotrebna velika posestva. Malokje bo kmečko ljudstvo to vest slišalo s tolikim zanimanjem, kakor tu pri nas. Koliko je tod kmetov, ki nimajo gozda in nimajo nastilje; koliko jih je, ki nimajo potrebnih travnikov! Ako naj kmečki gospodar obstoji, potrebuje neobhodno vsake vrste posestva v nekem gotovem razmerju. To razmerje je bilo v starih časih dano, ko je kmet dobival od gospode za malo odškodnino, kar je potreboval; kako pa naj kmet zdaj po vojski obstoji, ako bi moral potrebna drva plačevati le približno tako drago, kot jih plačuje letos? Ko so se svoj čas razbremenjevala kmečka posestva (Grundentlastung), se marsikje ni dosti oziralo na nujne kmečke potrebe; to se naj zdaj popravi. Zemlja je božja in Bog nam jo je dal, da jo obdelujemo in na nji najdemo svoj kruh z resnim delom. Pri novi razdelitvi se bo treba seve na vse to ozirati, da je lastninska pravica tudi veleposestva nekaj pravičnega. Ako bi te pravice ne pripoznali danes gospodom, bi jutri delavci ne pripoznavali več lasti kmetom. A splošni blagor zdaj zahteva take ureditve, da bo kmet znanprej uspešnejše mogel obdelovati domačo grudo in to se naj izvede sporazumno s sedanjimi lastniki, a vendar pod pritiskom vlade, kakor se s silnim pritiskom jemlje zemljišče, koder hoče država izpeljati kako železnico. Treba bo tudi poskrbeti, da se zemlje ne bodo polastili le najmočnejši in najprefriganejši ljudje, treba da se s posestvi, ki se bodo delila, oskrbijo naši invalidi, treba da se pred vsem ustvari zadostna občinska last — stara „gmajna“, treba, da si združništvo pri ti priložnosti napravi svoja potrebna združna posestva za rejo plemenske živine, konj, in svoje združne pašnike! Kmetje okrajnega glavarstva Velikovec in kmečki voditelji, lotite se takoj potrebnih posvetovanj in — glasujte za Jugoslavijo, ki vam bo pripomogla do te zemeljske preureditve.

Zrelo pri Celovcu. Za župnika. Ko je moral župnik dr. J. Arnejc bežati pred nemškimi vojaki, so nemškutarji nekaj časa poslušali, kaj bo zdaj? Zdaj so storili korak naprej. Možakar, ki nima nič in ni nič, bil je v Celovcu poprej redar, pa je bil odslovljen; ta je zdaj pripravno orodje za župnikove nasprotnike. Napravil je polo in začel pobirati podpise zoper župnika. Nabral jih je in nesel z deputacijo v škofijstvo. Ko so dobri kmetje o tem zvedeli, podpisalo se je 110 ljudi takoj za župnika. V škofijstvu so izvedeli, da nasprotna vloga nosi 310 podpisov. Kako to, ko je vendar le par ljudi tu, ki imajo kak povod sovražit župnika? Kmetje so mogli dognati, da ljudje pač niso brali, kar so podpisovali, nabiralci pa so ljudem pravili: enim: podpisujemo, da dobimo župnika nazaj; drugim: podpisujemo, da dobimo župnika, ki bo znal slovenski in nemški; le prav svojim ljudem so povedali, kaj je v poli, da se naj dr. J. Arnejca odstrani. Slovenci so nad takim postopanjem do skrajnosti ogorčeni in pobirajo podpise, vedo pa, da ne pomaga to nič, v sedanjih razmerah slovenski duhovnik tu ni življenja varen. Vlada se izgovarja na svojo „soldatesko“. In tako posluje za pomoč nemški duhovnik, otroci pa nimajo spovedi, odrasli morajo, če hočejo sprejeti zakramente, v Celovec, in bolnike mora oskrbeti župnik Slovenec iz sosedne župnije. Razmere so neznosne!

Ruda. (Napad na župnika Volavčnika.) Dne 12. jan. t. l. so pridri nemški vojaki ponoči ob poldveh s silo v župnišče. „Sie haben gegen die Deutschen geschimpft!“ očitali so župniku. Ta jim je bral, kar je bil pridigoval, v pridigi ni bilo nič žaljivega. „Geben Sie das Geld her.“ Dal jim je denarnico, v kateri je bilo kakih 100 kron. Potem jim je moral dati tudi svojo srebrno uro. „Das werde ich nehmen,“ je dejal eden vojakov. Bilo je kakih 12 mož. Hoteli so, da gre župnik z njimi, ta pa je ugovarjal, da mora, ko je nedelja, vendar opraviti božjo službo. „Das ist nebensächlich!“ Zdal jim je obečal s častno besedo, da jim ne uteče. „Also er hat das Ehrenwort gegeben, wenn er durchgeht,

schieße ich ihn nieder,“ je dejal eden vojakov in so nato odšli. Ob šestih zjutraj pa so zopet prišli. „Das Kommando hat nicht erlaubt, daß Sie bleiben. Sie sollen sogleich verhaftet werden.“ Oblekel se je ter prosil, da ga puste v Lipi maševati. „Wir wissen nicht, wie das Kommando bestimmen wird.“ Tokrat je bilo prišlo kakih 20 mož. Hoteli so vina, katerega ni bilo, potem so pojedli kruh (9 hlebov ga je bilo za gospodarstvo). Gnali so zdaj župnika k „Pučeju“, kjer se je zanj potegnil nadporočnik Gronegger: „Den Pfarrer dürft ihr nicht insultieren!“ Gostilničarka je bila tako prijazna, da mu je skuhala zajtrk. Tu je čakal do treh popoldne, ko je prišlo povelje, da ga odpeljejo v Št. Pavel. Prosil je nadporočnika, naj mu dovoli naročiti voznika, ker je župnik že 69 let star. Ta je dovolil, vpregel je kmet Goričnik. Črez Gručo je šlo vse še mirno; na nemški strani pa srečajo čete nemških brambovcev; izmed teh je eden pljunil župniku v obraz, drugi je vzel puškino kopito in ga je udaril po hrbtu, zasramovali so ga z raznimi priimki. V nemški graniški dolini je že čakalo ljudstvo, kakor de je vse pripravljeno za sprejem. Ti ljudje so župnika obmetavali z blatom, v obraz mu je nekdo zaludal kos ledu. V Št. Pavlu so ga peljali k poveljstvu, katero ga je oddalo samostanu, kjer so ga gospodje menihi prijazno in usmiljeno sprejeli. Dan potem ga pokliče poveljnik in mu poroča, da je poročnik v Rudi sklical občinsko sejo, občinski odbor da je izjavil, da ni nobenega razloga aretirati župnika. (Obč. zastop je nemškonalionalen.) Zato je prost in se lahko vrne. Telefoniral je potem v Rudo in v torek je prišel lastni hlapec s konji ponj. Prišel je domov šele zvečer v temi in ga je tam čakal pogreb. V župnišču je vse prevrženo, razbite so omare, razbita cerkvena blagajna; denarja so odnesli 1200 K in en 20kronski zlat. Gospod Volavčnik je zdaj prosil sosedo trgovca, da mu prepusti eno sobo, ker v župnišču ne more biti. Popoldne je prišel poročnik in zahteval, da pove vso škodo. Vlomili so tudi v skrinje deklet in ji vzeli 160 K denarja, izginilo je par cerkvenih obligacij, vzeli so meso in mast, kar je je bilo, hoteli so zaklati še svinjo, pa je zabranil župan Korak (nasprotnik). Poročnik je hotel od župnika izvedeti, zakaj so Slovenci v soboto odšli? Hotel je vedeti, v kateri smeri so odšli, kar ta seve ni vedel, ker ga slovensko orožništvo o svojem odhodu ni obvestilo. Protestiral je zdaj proti zasedanju župnišča od strani vojakov. Poročnik mu je hotel prepustiti pisarno in eno sobo. Župnik pa je ugovarjal, da potrebuje tudi kuhinjo, in je izjavil, da prepusti vojakom eno sobo, ako se mirno zadržé, opozarjal je še poročnika, da ničesar nima jesti, ko so mu vojaki vse vzeli. Poročnik se je skliceval na zasedanje Št. Pavla po Srbih. Grede iz župnišča je poročnik dejal župniku: „Sie müssen sich ruhig verhalten, sonst lasse ich Sie standrechtlich erschießen.“ Zjutraj je zopet maševal, po maši pa pride nadporočnik Meierhofer naznanit: „Sie sind verhaftet.“ Zakaj pa, saj nisem ničesar storil! Pred Singerjevo hišo, kjer se je bil nastanil, so postavili stražo, da jim ne zbeži. Opoldne ob eni je bil župnikov voz vprežen in so se odpeljali zopet v Št. Pavel. Tu so jetniku povedali, da pride v Celovec. Gospodje menihi so ga zopet prijazno sprejeli in dan potem ga je stotnik dr. Hostovsky odvedel čez Zgornje Štajersko v Celovec. Omeniti se mora, da je dr. Hostovsky z gospodom župnikom dostojno postopal. V Celovcu so ujetnika najprej provedli v vojašnico k poveljniku, ta ga je dal odvesti k vojaškemu svetu, ki ni vedel kaj, pa ga je poslal k škofu.

Za kmetijstvo.

Vojska nas je učila spoznati pomen kmetijstva. Zdal je vojna minila, zadnje vodice po strašni povodni odtakajo, njive in travniki so kakor z gramozom zasuti, čaka nas dvojno delo. Mesta in industrijski kraji stradajo ponekod, ker kruha ni, drugje, ker je predrag in ga oderuhi ne dajo ceneje iz rok. Vsled draginje zahteva delavec višjo plačo, višja plača pa podražuje izdelke, da jih v inozemstvo ne bo mogoče več prodajati, s čim naj potem plačamo blago, surovine, ki jih potrebujemo iz inozemstva? Prvo in najpotrebnejše, da se ohranimo krvavih revolucij v notranjosti, da dobimo ugleda v svetu in blaga za svoje tovarne, je: spraviti v tir in dvigniti poljedelstvo. Tu so temelji bodočnosti. Vse drugo pride pozneje. Bivši avstrijski poljedelski minister grof Silva Tarouka je 5. dec. 1917 poročal v državnem zboru: V Avstriji je 2,731.000 ha sveta, ki bi ga bilo treba za poljedelstvo zboljšati (močvirnat ali presuh svet). Te melioracije

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Delniška glavnica: K 10.000.000.

Rezervni sklad: K 1.500.000.

Prodaja srečke razredne loterije.

Kolodvorska ulica št. 27.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice: Celje, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun. Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Srečke na obroke, promese k vsem žrebanjem.

bi stale (tedaj) 3280 milijonov kron, pa bi vrednost teh zemljišč zrastle za 5460 milijonov. Na tako zboljšanim svetu bi se pridelavalo pridelkov na leto 77.840.000 stotov več, nego se jih pridelava danes, in kmetje bi redili 3.75 milijonov glav živine več, nego morejo rediti zdaj. Ako 100 kil pridelka (žito, krompir, pesa) računamo le na 25 kron, izračunamo zvišani pridelok na dve milijardi, ki ste takorekoč zakopani v domači zemlji in jih je treba dvigniti. Naša doba ljudstva ne kliče v tovarno, marveč na polje. Industrija nam je nakopala vojsko, poljedelstvo naj nam zaceli vojne rane. Tovarne naj v bodoče ne mislijo na velike dobičke, katere jim obeta daljni svet, naj mislijo na domačina kmeta in meščana, za domače potrebe naj skrbijo, vse drugo je poguba. Pred vojno so bile razmere čudne: jedli smo kaviar iz Astrahana, govedino iz Čikage, ovčje meso iz Avstralije, riž iz Sijama, medvedje krače iz Norveške, ananas iz Natala, breskve iz Brazilije, datlje iz Sirije in Tunisa, pili čaj iz Ceylona in Kitajske, kavo iz Arabije, Brazilije, Jave, rum iz Jamajke, vino iz Kalifornije. (A. Wirth.) In vsega tega ni bilo treba. A kupovali smo še več: Vsaka bisernica, ki se je kupila iz inozemstva, stala je ceno, s katero bi se lahko uredilo eno veleposestvo, z nakitom za eno baburo smo zastavili inozemstvu za vse čase ves dohodek ene kmetije. Za tisoč steklenic šampanjca se je dalo toliko denarja, da bi se s to svoto bil lahko akademično izobrazil en zdravnik, en odvetnik, en inženjer! Za svilo, nojevo perje in dišave smo na leto toliko izdali, da bi bili s to svoto lahko oskrbeli vse reveže v državi. In kaj smo trosili za alkohol! (Rathenau.)

Vojska je morala menda priti, ker drugače ni bilo mogoče Sodomi odpreti oči. Nad izgubljenega sina je morala priti beda, da se je zopet spomnil očetovske hiše. Lakota je morala priti, da se zavemo, da rod ne živi ob šampanjcu, ne ob svilenih cunjah; za življenje in zdravje, za rast in srečo potrebujemo domačega kruha. Učimo mladino, da je njena sreča danes na polju, ne v mestih, učimo da človeka dviga in časti delo, ne pa lenarenje. A pomagajmo tudi kmetu do napredka, skrbimo za kmetstvo in delavstvo, da se tudi povspe do življenja, ki ga zadovoljuje, da ne bo posel kakor prah na cesti, ki ga veter dvigne in odnaša bogve kam. Kmetje so v vojski mogli povečini poplačati svoj dolg, mogli so si prihraniti nekaj gotovine, zdaj je dana možnost, da se dvignemo: Delo na domači grudi, to je zdaj naša bodočnost, to je nam zdaj vse!

Javen poziv vsem, ki imajo v inozemstvu terjatve v avstro-ogrskih kronah.

Na podstavi ukazov kr. ministrstva za finance in za notranje zadeve z dne 17., ozir. 19. januarja 1919, se pozivljajo vsi denarni zavodi, vse trgovske firme, delniške in komanditne družbe, zadruga, vsa industrijska podjetja kakor tudi vsi zasebniki, naj naznanijo poverjeništvu za finance v Ljubljani (Poljanska cesta št. 2) najkasneje do dne **5. februarja 1919**

po stanju z dne 31. januarja 1919 vse svoje kronske terjatve (vloge, kar imajo v dobro) v inozemstvu.

Ta poziv velja za vse območje Narodne vlade SHS v Ljubljani in za tuzemce iz tega območja, ki bivajo v inozemstvu ali na ozemlju, zasedenem po tujih silah.

Kar je podružnic inozemskih denarnih zavodov v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani, naj priglase tudi terjatve svoje tuzemske klientele; klienteli torej ni treba teh terjatev prijavljati še posebej.

Prijave naj se pošljejo, če le mogoče, reko- mandirano.

V prijavi naj se točno napove:

- 1.) ime in bivališče (sedež) vsakega prijavnika;
- 2.) ime in bivališče (sedež) itd. vsakega dolžnika;
- 3.) vrsta terjatve (na primer posojilna terjatev, vloga, kontokorentna ali terjatev iz žirovnega ali poštnohranilničnega prometa itd.);
- 4.) znesek terjatve po stanju glavnice z dne 31. januarja 1919 (krona);
- 5.) skupni znesek vseh terjatev (krona).

Popis inozemskih kronskih terjatev je odrejen v zvezi z žigosanjem bankovcev in je kakor to eminentne gospodarske važnosti. Torej naj nihče ne zamudi pravočasne prijave.

Občinstvo se izrecno opozarja, da se podatki prijav ne bodo uporabljali v davčne namene.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1919.

Poverjenik za finance: dr. Kukovec s. r.

Iskrena prošnja.

Z večjo skrbjo kakor druga leta zre udano podpisano šolsko vodstvo tako zgodaj približajoči se zimi nasproti. Že zadnji dve leti otrokom naše šole zavoljo silne draginje in pomanjkanja blaga skoraj nobene obleke več nismo mogli dati. Zdaj pa, dasi je že premirje nastopilo, blaga še ni dobiti ali pa le za silno visoko ceno. Tako so se razmere tako poslabšale, da mnogo naših šolskih otrok, ki so večinoma otroci ubogih staršev, sploh nobene porabne obleke nima, tako da otroci ne bodo mogli v šolo zahajati, ako jim ne oskrbimo popolne obleke in obuvala in jim ne dajamo v zimskih mesecih opoldne gorke juhe. Zavoljo tega nameravamo tudi letos napraviti božičnico na korist ubogih otrok naše šole in se obračamo polni zaupanja zopet do preblagih src naših dobrotnikov, do p. n. Slovencev in Slovenk z iskreno prošnjo, da naj nam prihitijo na pomoč z darovi v blagu, na pr. z volno, posebno pa v denarju. Zelo bi bilo v sedanjih razmerah nam tudi ustrezno, ako bi se nam podarilo obnošene otroške obleke za dečke in deklice, tudi obleke od odraslih bi radi sprejeli, ker bi jo potem lahko naše čč. šolske sestre prikrojile za otroke. Za vso dobrotljivost se vsem preblagim dobrotnikom že vnaprej najprisrčneje zahvaljujemo. — Konečno še naznanjamo vsem našim dobrotnikom in prijateljem slovenskega šolstva, da bomo po preteku petih let zopet napravili veliko božično slavnost in sicer po Novem letu, najbrže v sredo pred pustno nedeljo.

V št. Rupertu pri Velikovcu, 19. listopada 1918. Šolsko vodstvo „Narodne šole“.

Častnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjahu.

Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.

Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Telefon 179.

Kuharica

na župnišče se sprejme od 1. marca. Ponudbe z zahtevami na upravništvo lista „Mir“ v Celovcu pod „Kuharica“.

„Mir“ velja za celo leto od 1. januarja 1919:

za Jugoslavijo K 10.—
» inozemstvo » 15.—

Lahek, prav dober zaslužek dobe podjetni fantje in možje v Jugoslaviji. Ponudbe naj se stavijo ustmeno ali pisмено uredništvu „Slovenca“, Ljubljana.

Naznanilo.

Tisti, ki je pred enim mesecem na kolodvoru v Pliberku ukradel kolo z vodilom navzdol zasukanim in ne čisto novo, se je po zanesljivi osebi spoznal. Pozove se, naj takoj dostavi kolo v restavracijo na kolodvoru v Pliberku. — Sviri se pri nakupu takšnega kolesa.

Paramente

kakor mašna oblačila, pluviala, vela, plaščke za ministrante, cerkveno perilo, birete, kolarje, šmizete, kelibe, obočije, monštrance, zvončke itd., križe, sohe v bogati izbiri po nizkih cenah ima v zalogi oddelček za paramente Jožefovega društva v Celovcu.

Delavci in delavke, spretni, priljubljeni: prilika se Vam nudi za dober, postranski zaslužek. Pismene ali ustmene ponudbe naj se naslovijo: Uredništvo „Slovenca“, Ljubljana.

Hiša

s tremi sobami, kuhinjo, kletjo in pritklinami ter majhnim vrtom v Pliberku je poceni na prodaj. — Več pove davčni eksekutor Volina v Pliberku.

Organisti in cerkveniki dobe prav dober in lahek zaslužek. Pojasnila daje uredništvo „Slovenca“, Ljubljana.

Vino sadjevec in kislo vodo

se po Jugoslaviji že lahko razpošilja in se naroča pri

A. OSET, pošta GUSTANJ.

V zalogi Družbe sv. Mohorja v Celovcu

je nanovo izšla knjiga:

Izbrani spisi dr. Jožefa Vošnjaka

I. zvezek:

Troje angelskih češčenj.

Povest.

Cena: Mehko vez. 88 h, za družnike 66 h, po pošti franko 14 h več.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

Pavličeva
ulica
št. 7.

urađuje vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

Pavličeva
ulica
št. 7.